

Verkmenntaskólinn á Akureyri

DANS1T005

tekster og opgaver (udgave 6)

Annette J. de Vink

INDHOLD

	bls.
Gå i skole	3
Sagt af eleverne i 9. klasse	6
På gymnasiet	10
Den tekniske skole	12
Jobkompasset	15
Hvad har været din bedste ferie	17
Efterskole	21
Et tilbageblik (en personlig erfaring)	24
København	25
Jeg er ikke dum	27
Vinduet (en gyser-historie)	31
Det kan man da ikke	34
Drømmen om at køre	37
En indvandrer i Danmark	40
Ung på en lille færøsk ø: svært at finde en kæreste	43
Unge i Grønland føler sig isolerede	46

Gå i skole... (Auður Jónsdóttir)

Gå i skole...

Kan du huske hvad det er at gå i skole?
Kan du huske at du i grundskolen
samvittighedsfuldt tog pennalhus og
skolebøger
og passede på ikke at komme for sent?

Så blev interessen mindre.
Du kom for sent i skole.
Så en dag sagde du at du var syg.
Så var du hjemme en hel uge.
Pludselig, er du droppet ud af skolen.
Du starter et job, men, ups!
Du har vænnet dig til at komme for sent.
Du har vænnet dig til at være 'syg' en hel uge.
Pludselig bliver du fyret.

Gå i skole.....

At tænke positivt på skole.
At have selvdisciplin.
At sidde 6-8 timer hver dag og læse bogstaver,
der lidt efter lidt glider ind i hinanden.
Hvis du ikke har vænnet dig til at møde for sent
og være syg en dag, så en hel uge...
da er dit forhold til skolen ok!

Grundskole er noget som vi alle må igennem,
ingen kan komme uden om.
Så er det gymnasieårene,
da kan vi selv bestemme hvad vi vil med fremtiden.

Gå i skole...

Livet er også en skole,
det må du huske!
Måske lærer du noget af dine fejltrin.
Nogle gør det, andre ikke
De laver de samme fejl om og om igen.
Er du en af dem?

OPGAVER

I. Tekstforståelse

A. Par sammen de rigtige ord:

Nr.	Ord fra teksten	Nr.	Islandsk
1	at huske		mistök
2	samvittighedsfuld		ákveða
3	et penalhus		bókstafur
4	pludselig		samviskusamur
5	at fyre		verða rekinn
6	syg		muna
7	at bestemme		skyndilega
8	en bogstav		renna
9	en avis		hver annan
10	hinanden		dagblað
11	et fejltrin		reka
12	at glide		veikur
13	at blive fyret		pennaveski

B. Brug ordene fra teksten til at lave sætningerne færdige (NB. þú gætir þurft að beygja orðin):

1. Han var _____ og kunne derfor ikke komme i skolen.
2. Hvor mange blyanter har du i dit _____?
3. Efter 6 uger blev jeg _____ fra mit job.
4. For mange er det meget hårdt at _____ hvad de skal læse efter grundskole.
5. Jeg læste nyheden om uheldet i _____ i dag.
6. Hvor er drengen? _____ var han forsvundet (horfinn)!
7. Hvor mange blyanter har du i dit _____?
8. Kan du _____ hvad læreren sagde sidste uge?
9. Jan er meget _____ og laver altid sine lektier.
10. Man skal lære af sine _____.

C. Hvad handler dette digt om? Hvad siger Auður om skole og uddannelse?

Genfortæl digtets indhold på ca. 30 ord (på dansk).

Auður siger/synes/mener at --

II. Skriftlig opgave

Hvad er **din mening** om 'skole/uddannelse'? Skriv ca. 40 ord på dansk.

JEG SYNES/MENER AT ---

Sagt af eleverne i 9. klasse

En god lærer gør sin undervisning spændende. Han eller hun er god til at fortælle tingene, så man lytter efter.

Anne

Læreren skal lytte til de forslag, eleverne kommer med til undervisningen, og skal være god til at lytte i det hele taget. Han skal spørge eleverne hvad de gerne vil have i undervisningen og høre på deres forslag.

Marie

En lærer skal sætte sig selv i respekt. Hvis man ikke respekterer ham i klassen - hvis han ikke kan få os til at holde op med at snakke, kan han være lige så god en lærer, han vil, men så går undervisningen i kage.

Marie

De unge lærere er mere på bølgelængde med eleverne - de gamle, de går i alderdom og tager det alt for alvorligt, men de unge er ikke så gode til at styre os og få ro i klassen.

Anne

En god lærer skal variere undervisningen, så vi både skal lave noget skriftligt, og så der også er mundtlig undervisning og diskussioner.

Morten

Læreren skal lade eleverne bestemme selv - men det skal ikke være helt frit. Der er jo enormt meget at vælge imellem - så kan man slet ikke finde ud af det.

Anne

Vi har da dårlige lærere, men det hjælper ikke noget at sige noget - der er jo ikke noget at gøre ved det. Jeg synes, man skal have mulighed for at klage mere, end man kan nu. Og så skulle man tilbyde læreren kurser og efteruddannelse.

Anne og Morten

En lærer skal ikke vise sine følelser alt for meget. Hvis der er en klasse, der er lidt hård, så skal hun ikke stå og tude og sige: Det kan I ikke være bekendt. Det giver os ikke ligefrem mere respekt for hende - tværtimod.

Anne

Lærere skal have en paratviden. Man skal ikke kunne se, at han har øvet sig på

det - eller at han skal kigge i papirerne hele tiden. Det skal være noget, han fortæller.

Morten

Lærere skal selv synes, det, han eller hun underviser i, er spændende - ellers bliver det ikke spændende for os. Man kan godt mærke, når læreren selv synes, det er sjovt.

Marie

OPGAVER

I. Tekstforståelse

A. Find de danske ord i teksten som betyder det samme som de islandske:

Nr	islandsk	dansk	nr.	islandsk	dansk
1	stjórna		12	umræður	
2	tilbúinn þekking		13	gríðarlega	
3	tillögur		14	segja frá	
4	endurmenntun		15	kvarta	
5	hætta		16	slæmur	
6	elli		17	tilfinningar	
7	kennsla		18	grenja	
8	breyta til		19	skemmtilegt	
9	munleg		20	bylgjulengd	
10	ákveða		21	virðing	
11	æfa sig		22	vera þekktur fyrir	

B. Svar på islandsk. Hvad er en god lærer?

Góður kennari ...

Anne siger at en god lærer..			
Marie siger at en god lærer..			
Morten siger at en god lærer..			
Jeg mener at en god lærer..			

II. Din mening

A. Prøv at sige **på dansk** hvordan **DU** (I) synes en god lærer skal være. Brug ord fra teksten!

En god lærer ...

B. Hvordan skal en god elev være?

gloser: at komme for sent, at pjække, at forstyrre, at lave ballade, at lave lektier, at lytte, at være flittig-dygtig-aktiv-positiv, at vise respekt, at slukke (tænde) mobiltelefonen

En god elev ...

C. Synes du at **du** er en god elev? Hvorfor/hvorfor ikke?

Jeg synes at jeg er (ikke) en god elev fordi ...

III. Ordblomster

Lav en ord-blomst over ordene ELEV og LÆRER

laver lektier
—
EN ELEV

har en paratviden
—
EN LÆRER
—
underviser

I. På gymnasiet:

Det er over al forventning

Bjørg Lübeck og Stefan Thorsteinsson går på matematisk linie på Marselisborg Gymnasium i Århus - og de er ikke i tvivl om, at det er det helt rigtige for dem.

Bjørg har altid vidst, at hun ville på gymnasiet. Begge hendes søskende er gået den vej, og så er hun sikker på, at det er en fordel, når hun en gang vil læse videre.

- Det giver mange flere muligheder, end hvis jeg for eksempel havde valgt handelsskolen, mener Bjørg, der regner med at skulle læse videre på universitetet.

Stefan var ikke nær så sikker i sin sag, da han skulle videre efter folkeskolens 9. klasse.

- Jeg var meget i tvivl om, hvad jeg skulle, så jeg besøgte flere handelsskoler og gymnasier - både alene og sammen med min klasse.

Det hjalp mig med at tage beslutningen. For når jeg kom ud på skolerne, følte jeg mig helt enkelt bedre tilpas på gymnasiet. Her er masser af muligheder for at være med i noget socialt, hvor man kan lære folk at kende på tværs af klasserne. Vi holder nogle gode fester!, siger han, der så til gengæld har kæmpet lidt med det faglige - nærmere bestemt matematikken. - Den har jeg det ikke helt godt med, men så får jeg hjælp af de andre fra klassen - og går også til ekstra matematik ved siden af.

Bjørg stønner også lidt over bunken af lektier.

- Det kom noget bag på mig, at der var så mange lektier - men nu har jeg vænnet mig til det. Og hverken hun eller Stefan er i tvivl: Gymnasiet har overgået al forventning!

OPGAVER

I. Tekstforståelse

A. Ordforbindelser / orðasambönd

Find følgende ordforbindelser i teksten, oversæt dem til islandsk og lav nye sætninger:

ord fra teksten	islandsk	en ny sætning på dansk
at være sikker på noget	vera viss um	Björg <u>er sikker på</u> at hun vil læse videre på universitetet.
at regne med noget		Jeg regner med at ---
at være i tvivl om		Vi er ----
at føle sig godt tilpas		Stefan ---
at kæmpe med noget		
at lære ____ at kende		
at vænne sig til noget		

B. Sæt kryds ved de rigtige svar

1. Björg ville på gymnasiet

___ fordi hun vil læse videre på universitetet.

___ fordi hendes søskende gik på denne skole.

___ fordi hendes forældre ville det.

2. Hvad kan Stefan godt/ikke godt lide ved det gymnasium han går på?

+

-

festerne matematik undervisningen lærerne eleverne lektierne maden	festerne matematik undervisningen lærerne eleverne lektierne maden
--	--

II. Den tekniske skole:

I 10. klasse: Først køkkenet - så tjenerfaget

at inspirere et mål cafeteria	<i>veita andagift markmið veitingahús með sjálfsafgreiðslu mötuneyti hafa áhuga á</i>	atmosfære selvom at være i fuld sving bistro	<i>andrámsloft jafnvel þó vera á fullu lítið veitingahús með vinveitingaleyfi starfsnám nýlega vera í vafa</i>	et sabbatår at overstå	<i>árs fri/leyfi koma e-u frá, ljúka við halda áfram ljóst/ákveðið indæll; notalegur tilvinning óviss</i>
kantine at have interesse for at tiltale afgørende stemning	<i>höfða til afgerandi stemning, andi</i>	praktikplads for nylig at være i tvivl om		at fortsætte afklaret rar fornemmelse usikker	

Søren ved godt, hvad han skal - et eller andet med mad... Han er nemlig inspireret af sin mor.

16-årige Søren Christoffersen fra Bakkegårdsskolen i Trige ved, hvad han vil. Når 10. klasse er slut til sommer, skal han videre på teknisk skole. Målet er en uddannelse som cafeteria- og kantine-assistent.

- Jeg har altid haft interesse for at lave mad, men jeg vil ikke være kok. De store køkkener tiltaler mig ikke, og jeg kan heller ikke lide de arbejdstider, kokkene har, siger Søren.

Hans valg er blandt andet inspireret af moderen, der både er god til at lave mad og har arbejdet som tjener. Men det er fritidsjobbet på en kro, der har været afgørende. - Jeg kender stemningen og atmosfæren i dette miljø, og det kan jeg godt lide. Så det er mit arbejde på kroen, der fik mig til at beslutte, at det er den vej, jeg skal

gå, siger Søren.

Af samme grund stopper han ikke ved første uddannelse.

- Når jeg er uddannet cafeteria- og kantineassistent og har arbejdet nogle år, vil jeg uddanne mig som tjener. Men jeg vil godt omkring madlavningen først. Det er det, der interesserer mig mest.

Selvom der er lang tid til, er han allerede i fuld sving med at søge praktikplads. For nylig var han til samtale i en bistro, og går nu spændt og venter på svar.

Han har ikke været i tvivl om, hvorvidt han skulle tage et sabbatår.

- Jeg vil have overstået uddannelsen, før jeg måske tager et sabbatår. Jeg er bange for at glemme det faglige, hvis ikke jeg fortsætter med det samme, siger Søren, der har det godt med, at fremtiden er afklaret.

- Det er en rar fornemmelse, at jeg har taget beslutningen. Der er flere i klassen, der stadig er usikre, og jeg er glad for, at det ikke er mig.

OPGAVER

I. Tekstforståelse

A. Find de danske ord i teksten som betyder det samme som de islandske:

Nr	islandsk	dansk	nr.	islandsk	dansk
1	bekkur		11	óákveðinn	
2	ástæða		12	vafi	
3	biða eftir		13	umhverfi	
4	andrúmsloft		14	ársleyfi	
5	vinna		15	þjónn	
6	viðtal		16	eldhús	
7	tilfinning		17	halda áfram	
8	ákveða		18	menntun	
9	mötuneyti		19	aðstóðarmaður	
10	notalegur		20	starfsnám	

B. Erhverv (starfsheiti)

1. Hvor mange erhverv finder du i teksten som har med mad at gøre?

--	--

2. Kan du nævne flere? Snak med din sidekammerat! Gå til www.ug.dk/vaerktoej/jobkompasset/, vælg 'mad og ernæring' og prøv at finde flere.

3. Hvad hedder alle disse erhverv du har skrevet ovenfor på islandsk?

C. Svar på dansk

1. Hvad vil Søren lave efter 10. klasse?

--

2. Hvorfor vil han lave det? Nævn 3 grunde (=ástæður).

--	--	--

3. Hvorfor kan Søren ikke tænke sig at arbejde som kok?

--

4. Hvorfor vil han ikke tage et sabbatår efter 10. klasse?

--

JOB-KOMPASSET

Jobkompasset er et værktøj, der hjælper elever i de danske grundskoler og gymnasier med at vælge fremtidigt job og uddannelse.

OPGAVE I: Gå til www.ug.dk/vaerktoej/jobkompasset/, oversæt 'områderne' til islandsk inden du fortsætter.

Vælg et område, der interesserer dig og se, hvilke job der findes.

OPGAVE II (gruppe-opgave):

- Hver gruppe vælger et spændende job-område og to interessante job som alle i gruppen er enige om (=sammála).
- I skal skrive 20 ord på dansk om disse to job.

ET EKSEMPEL

Lærer ved de gymnasiale uddannelser

Som gymnasielærer underviser du elever på en gymnasial uddannelse.

Eleverne tager enten en studentereksamen (stx), højere forberedelseseksamen (hf), højere handelseksamen (hhx) eller højere teknisk eksamen (htx).

Det kan både være unge, som kommer lige fra grundskolen, og voksne, som tager nogle kurser på et VUC-center.

Fakta

Arbudssteder: Gymnasier, Hf-kurser, VUC-centre, Handelsgymnasier, Tekniske skoler

Stillingsbetegnelser: Gymnasielærer

[Fold alle afsnit ud](#)

▼ Om jobbet

▼ Arbejdsplads

▼ Indkomst

▼ Fremtidsmuligheder

▼ Få mere at vide

Hvad har været din bedste ferie?

Vi spurgte og fik svar – fra den hyggelige ferietur med familien til rejsen gennem livet. Se svarene:

Lina Stein Olsen, 17 år

Min bedste rejse nogensinde har helt sikkert været rejsen ind i Harry Potters verden! Det kan ikke beskrives på andre måder, end som Dumbledore ville have sagt det: Nitwit! Blubber! Oddment! Tweak!

Maria Ramsøe Kjeldsen, 16 år

Jeg var på en rigtig fed ferie med min familie i Prag. Vi lavede ikke noget specielt, vi hyggede os bare rigtig meget. Vi shoppede i alle de fede butikker, der er der, så på alle seværdighederne og gik på restauranter og caféer. Det var rigtig dejligt bare at være af sted med familien.

Magnus Juul, 16 år

Den fedeste rejse har klart været, da jeg var med min familie i Bulgarien. Vi boede på et luksushotel med eget boblebad, 3 swimmingpools og så lå det lige ud til stranden. Det var rigtig fedt og afslappende på samme tid.

Johanne Friis Mariager, 16 år

Det har nok været, da jeg var i Marokko. Jeg var af sted i 3 uger med min far, min lillebror og nogle venner, og vi prøvede alle mulige fede ting. Jeg prøvede blandt andet at ride på kameler – det var skægt! Og så så vi jo en helt masse arabere. Rigtig fed rejse.

Mark Bløndal, 16 år

Uh... Det var, da jeg var i Thailand i 24 dage sammen med mine forældre og min søster. Selvfølgelig prøvede vi at ride på elefanter – det var en sjov oplevelse. Og så fik jeg lov til at køre sådan en lille 3-hjulet-taxa-knallert. Det var skægt.

Mathias Sprogøe, 17 år

Min fedeste rejse var, da jeg var på en 3-ugers rundtur med mine forældre og min bror i Italien. Vi var først i noget tid på Sicilien og derefter både nogle dage i Venedig og Rom. Det var fedt at se så meget af landet og rigtig hyggeligt.

I. Tekstforståelse

A. Par sammen de rigtige ord:

Nr.	Ord fra teksten	Nr.	Islandsk
1	en rejse		fjölskylda
2	en ferie		það sem er skoðunarvert
3	en tur		skemmtilegur, fyndinn
4	at hygge sig		ferð
5	fed		skellinaðra
6	en familie		notalegur
7	en araber		arabi
8	en oplevelse		(skemmti)ferð
9	en knallert		frábær
10	skæg		skoðunarferð
11	en rundtur		að hafa það notalegt
12	hyggelig		frí
13	en seværdighed		upplífun

B. Brug ordene fra teksten til at lave sætningerne færdige (NB. þú gætir þurft að beygja orðin). OBS. Der kan være flere ord som passer ind i hullerne.:

1. Min ven har købt en _____. Han elsker at køre på den.
2. Jeg skal _____ mig med mine venner i aften. Det bliver helt sikkert en _____ aften.
3. Jeg har været på en dejlig _____ med hele _____.
Mine bedsteforældre var også med på _____.
4. Vi prøvede at ride på elefanter. Det var en dejlig _____. Vi syntes at det var meget _____.
5. Vi så på mange _____ i København. Blandt andet på Den lille Havfrue.

I. Svar på dansk

A. Skriv 5 aktiviteter som blev nævnt i ovenstående tekst:

At læse romaner (fx Harry Potter)
1.
2.
3.
4.
5.

B. Hvilken af disse aktiviteter kan du bedst lide? Hvorfor?

--

II. Skriftlig opgave

Hvad har været din bedste ferie? Skriv 30 ord om DIN BEDSTE FERIE

III. Ordleg:

Find ca. 10 ord der har noget med FERIE at gøre. De kan enten stå lodret eller vandret.

HYGGE		

A	N	I	F	L	S	O	L	M	A	P	L	D	S
O	T	P	R	G	M	B	O	D	L	I	S	M	T
E	E	B	S	S	H	O	T	E	L	D	T	Æ	O
S	L	S	E	Q	Å	S	I	V	R	E	R	O	R
N	T	M	J	M	A	E	V	G	R	O	A	S	B
S	A	F	L	P	S	I	O	T	E	N	N	I	Y
A	C	Æ	E	T	K	T	L	E	J	Q	D	E	F
M	Æ	J	Å	N	Æ	E	I	B	S	A	E	J	E
D	H	H	Y	G	G	E	V	T	E	L	D	L	R
A	G	L	O	V	I	C	N	J	L	P	B	S	I
S	E	Å	V	A	N	D	R	E	T	U	R	M	E
E	R	A	L	P	Q	B	Æ	N	R	H	I	R	N
Æ	N	C	Å	R	E	S	T	A	U	R	A	N	T
F	P	A	R	S	A	Æ	M	G	F	L	Y	V	E
Å	J	F	I	V	Æ	Q	B	L	S	P	R	A	T
M	S	E	V	Æ	R	D	I	G	H	E	D	E	R
N	K	Å	J	B	O	Æ	N	M	Å	I	H	S	P
S	O	M	M	E	R	H	U	S	L	J	F	G	E

EFTERSKOLE

Tegnefilm om efterskolen

Se tegnefilmen med en introduktion til efterskolen

I. Find tegnefilmen med en introduktion til efterskolen på www.efterskole.dk og svar på følgende spørgsmål:

1. HVOR MANGE efterskoler er der i Danmark?
2. HVAD er en efterskole?
3. HVAD kan man lave/lære på en efterskole?

3. HVORFOR vælger over 20.000 danske unge hvert år at tage på efterskole?

II. Oversæt til dansk

Í Danmörku er það mjög vinsælt að fara í “eftirskóla”. Skólarnir eru margir og mjög mismunandi. Það eru margar ólíkar ástæður fyrir því að krakkar velja að fara í þessa skóla. Sumir vilja reyna eitthvað nýtt og komast að heiman. Aðrir vilja fá tíma til að gera eitthvað skapandi og sumir vilja læra meira og fá háar einkunnir.

populær
forskellig
grund no. -en, -e
kreativ
karakter no. -en, -er

Et tilbageblik (en personlig erfaring)

I. Gloser: Hvad betyder følgende ord (brug ordbogen)?

Finnið orðin í textanum og strikið undir.

<u>en ræling</u> borðstokkur	en tilfældighed	at gide	<u>at tage stilling til</u> taka afstöðu til	at lede efter
en rundvisning	at lære at kende	<u>tilbageholden</u> fáskiptinn	et måltid	at arrangere
<u>aktiviteter</u> starfsemi	initiativrig	en gallafest	op- og nedture	<u>en forventning</u> vænting
at glæde sig til	<u>en periode</u> tímabil			

For et år siden stod jeg og kiggede ud over rælingen på en færge der var på vej mod Spodsbjerg. Jeg var virkelig spændt; jeg var på vej på efterskole, jeg var på vej mod omkring 120 ansigter som jeg ikke kendte.

At jeg valgte Humble Efterskole var vist noget af en tilfældighed; jeg vidste at jeg skulle på efterskole men i det meste af 9. klasse lallede jeg rundt og gad egentlig ikke tage stilling til det eller noget somhelst andet. Så da jeg endelig fik taget mig sammen og begyndte at lede efter en efterskole var der ikke meget plads tilbage på de første par efterskoler jeg kiggede på, heldigvis må man sige. Så fandt jeg Humble Efterskole og lidt efter besøgte jeg stedet. Efter rundvisningen var jeg ret sikker på at det var her jeg ville bruge det næste år af mit liv.

Den første uge havde vi intro uge; vi sad i rundkreds og legede navneleg, vi legede katten efter musen og mange andre ting. På en uge lærte man utrolig mange nye mennesker at kende, folk der dog stadig var lidt tilbageholdne, men det gik over efter et kort stykke tid og det blev hurtigt alt sammen meget mere naturligt og frit; allerede efter første aften følte man sig hjemme på sit værelse, og hurtigt blev resten af skolen også en del af denne følelse.

Efter denne uge begyndte alting ligesom at blive hverdag; at stå op kl. 7:00, at måltiderne lå fast og at man om eftermiddagen selv skulle arrangere de aktiviteter der skulle være. Mange initiativrige elever arrangerede, og arrangerer stadigvæk, både indendørs og udendørs

fodbold, håndbold, rollespil og hvad hjertet ellers begærer; der er noget for enhver smag.

Det er et stykke tid siden nu og her sidder jeg og kigger tilbage på en gallafest, en juleafslutning, en teateruge en skiferie i Norge og en masse andre fælles oplevelser som har været med til at gøre netop det her år til det bedste i mit liv. Der har selvfølgelig både været op- og nedture, men alt i alt er det år, som snart er slut, en positiv oplevelse, jeg aldrig vil glemme, en oplevelse som langt overgik de forventninger jeg havde da jeg stod og kiggede ud over rælingen på færgen den dag jeg startede her.

Jeg glæder mig selvfølgelig til sommerferien; til at komme ud af de faste rammer og til at komme videre. Men samtidig håber jeg at de to måneder der er tilbage vil komme til at vare en del længere end den korte periode de egentlig er.

Kasper Videbæk

OPGAVER

I. Rigtigt (R) eller forkert (F)?

	R	F
Kasper valgte at tage på denne efterskole fordi han havde reserveret en plads for flere år siden.		
Kasper lærte at spille på gitar på Humble efterskole.		
De fleste elever var meget generte i begyndelsen.		
Målet med intro-ugen var at lære hinanden at kende.		
Eleverne bor på efterskolen.		
Eleverne skal selv lave mad på efterskolen.		
Lærerne planlagde aktiviteter om eftermiddagen.		
Eleverne rejste til Norge for at stå på ski.		
Kasper lærte mange unge mennesker at kende.		
Kasper er ked af at han gik på efterskole.		

III. Ordleg:

Find ca. 10 ord der har noget med aktiviteter på en efterskole at gøre. De kan enten stå lodret eller vandret.

D	O	J	B	L	I	V	E	W	E	E	K	E	N	D	A	B	A	R	F
E	P	S	K	I	L	E	J	R	S	K	O	L	E	G	J	M	N	Æ	A
F	Ø	Å	B	A	E	N	M	N	Y	G	N	J	C	Ø	U	E	O	K	S
T	S	I	N	G	Å	T	U	R	S	S	C	K	W	E	L	N	M	E	T
E	O	N	B	P	J	N	S	G	P	G	E	U	G	N	E	E	A	D	E
R	B	D	N	K	E	G	I	Ø	R	Å	R	G	E	E	A	D	R	N	L
Å	P	E	O	Æ	N	N	C	J	Ø	M	T	B	L	O	F	M	A	S	A
R	W	F	Y	N	Ø	L	A	I	V	K	I	Y	E	I	T	J	T	N	V
S	B	O	Ø	S	I	L	L	E	E	D	R	N	V	I	E	S	H	G	N
F	M	D	R	A	M	A	S	I	R	E	I	S	F	B	N	D	O	H	H
E	P	B	E	N	I	F	I	N	T	R	O	W	E	E	K	E	N	D	W
R	M	O	V	G	N	E	M	H	I	U	H	D	S	I	U	A	U	A	O
I	O	L	K	A	B	S	Y	U	N	M	E	F	T	B	N	I	D	B	B
E	N	D	N	U	U	T	E	A	T	E	R	S	A	D	N	I	U	V	Ø

introweekend		

København

København er Danmarks hovedstad. Men det er også en international storby. Danmark er geografisk en bro mellem Norden og Europa. København har derfor altid været en stor handelsby. Den er også de unges by. København er nemlig en stor uddannelsesby. Unge fra hele Danmark og fra mange andre lande kommer til København for at få en uddannelse. Der er også mange unge islændinge, der får en uddannelse på et seminarium, et universitet eller en teknisk skole i Danmark.

Kendte steder i København er:

<i>Strøget</i>	<i>Hovedbanegården</i>	<i>Christiania</i>	<i>Amalienborg</i>
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
<i>Tivoli</i>	<i>Den lille Havfrue</i>	<i>Bakken</i>	<i>Nyhavn</i>
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

MOODLE-opgave (gruppeopgave):

Find oplysninger på nettet om _____ og lav en præsentation. Illustrer med billeder. Opgaven afleveres i Moodle og skal vises for klassen.

Hvad hedder de andre i min gruppe:

OPGAVE

Find egennavne fra 10 kendte steder i København. Lav rammer omkring de egennavne som du finder.

D	B	C	E	T	F	U	R	B	W	D	P	E	O	J
E	G	A	M	I	N	Z	O	O	N	F	Å	K	L	R
N	Y	H	A	V	N	I	S	H	G	N	A	Æ	Å	G
L	I	D	M	O	O	B	E	P	A	R	B	V	Q	L
I	Æ	R	K	L	B	Å	N	S	N	K	M	E	G	Y
L	D	G	H	I	E	J	B	L	I	E	Æ	H	O	P
L	I	B	A	J	O	L	O	B	A	K	K	E	N	T
E	L	T	F	F	A	H	R	S	W	E	C	J	A	O
H	D	I	M	K	S	N	G	M	F	R	K	S	S	T
A	D	S	T	R	Ø	G	E	T	D	U	J	E	L	E
V	N	M	K	V	P	P	A	U	I	D	A	O	D	K
F	T	Å	H	R	I	S	T	I	A	N	I	A	U	E
R	L	N	K	U	J	R	F	G	J	E	Å	M	T	T
U	I	D	D	C	N	B	L	I	H	T	F	K	O	J
E	P	N	P	H	I	J	K	L	N	Å	T	F	D	N
H	A	M	A	L	I	E	N	B	O	R	G	W	Å	D
E	B	D	S	N	Z	D	M	G	Æ	N	J	D	S	K

Hvilke af disse steder kender du ikke?

Jeg er ikke dum!

GLOSER:

at kæmpe	<i>að keppa; berjast</i>	komisk	<i>fyndinn</i>
dum	<i>heimskur</i>	irriterende	<i>pirrandi</i>
ordblindhed (en)	<i>lesblinda</i>	at forklare	<i>að útskýra</i>
at trille	<i>að renna</i>	at vænne sig til	<i>að venja sig á</i>
at knokle	<i>að puða/præla</i>	handicap (et)	<i>fötlun</i>
at fremlægge	<i>að leggja fram</i>	niveau (et)	<i>plan</i>
at stirre	<i>að stara</i>	at mobbe	<i>að leggja í einelti</i>
svært	<i>hér: mjög (svær = erfiður)</i>	uintelligent	<i>treggáfaður</i>
gyser-historie (en)	<i>hryllingssaga</i>	at sammenligne	<i>að líkja saman</i>
handling (en)	<i>sögupráður</i>	talent (et)	<i>hæfileiki</i>
at opdage	<i>að uppgötva</i>	at betyde	<i>að þýða/merkja</i>
at arrangere	<i>að skipuleggja</i>	at uddanne	<i>að mennta</i>
at afgøre	<i>að skera úr um</i>	special-undervisnings- lærer (en)	<i>sérkennslukennari</i>
resultat (et)	<i>niðurstöður</i>	fordel (en)	<i>kostur</i>

Mens klassekammeraterne kunne læse og skrive i en tidlig alder, kæmpede Theo en kamp for bare at skrive en kort sms. Men han er ikke dum, han lider af ordblindhed.

Tårene triller ned ad kinderne på 10-årige Theo. Der er søndag, og hele weekenden har han knoklet for at læse en tekst i klassens nye læsebog, som han skal fremlægge for sin klasse om mandagen. Men han kan ikke. Selv om han har stirret på lektien 30 gange, bliver bogstaverne ved med at svæve rundt på papiret, og han kan ikke få en mening ud af historien.

Læste børnebøger

I dag er Theo 15 år og går i 9. klasse.

Han er svært ordblind og har siden 2. klasse vidst, at han ikke var ligesom sine klassekammerater. Mens klassen begyndte at læse spændende gyserhistorier i dansktimen, sad han tilbage med børnebogen "Viggo Vampyr". Theos mor kontaktede skolen flere gange og sagde, at Theo ikke kunne læse, men i starten troede de ikke på hende.

"Hvis jeg selv skulle læse en tekst, så sprang jeg bogstaver over, og handlingen blev en helt anden. Så fik jeg min mor til at læse den højt for mig derhjemme. Når jeg så kom i skolen, så kunne jeg det udenad. Jeg blev i efterhånden ret god til at lære tekster udenad. Men det gjorde også, at der gik et stykke tid, før skolen fandt ud af, at jeg var ordblind," fortæller Theo.

Det var en lettelse

Det var først, da Theo i 4. klasse fik en ny dansklærer, at hans problemer med at stave og læse blev opdaget. Theos nye

klasselærer havde tidligere læst om ordblindhed og kunne hurtigt se, at Theo havde de samme problemer, som hun havde læst om. Kort tid efter fik læreren arrangeret en test, der skulle afgøre, om Theo var ordblind eller bare havde svært ved at læse og skrive.

”Den dag jeg skulle have svar på prøven, kan jeg huske, at jeg sagde til min bedste ven, at jeg virkelig håbede, at testen ville vise, at jeg var ordblind, for ellers vidste jeg ikke hvad der var galt med mig. Så var jeg måske bare dum. Da min mor så kom hjem og fortalte mig, at resultatet viste, jeg var svært ordblind, så blev jeg bare rigtig lettet. Så var der jo en grund til, at jeg ikke kunne det samme som de andre,” siger han.

”Det er lidt komisk, men også lidt irriterende,” forklarer Theo, der også har problemer med andre hverdagsting, som andre unger tager for givet. Når jeg sms'er, så går det nogle gange helt galt. Hvis jeg skriver en sms til min ven, så får jeg bare en sms tilbage, hvor der står, at han overhovedet ikke forstår, hvad jeg har skrevet, og så må jeg ringe ham op. Men det er noget jeg efterhånden har vænnet mig til. Sådan har det jo altid været,” siger Theo.

Theo knokler med sit handicap hver dag

og bruger ofte dobbelt så lang tid på sine lektier som sine klassekammerater. Men selv om Theo er blevet i en almindelig folkeskole, så er det ikke alle, der forstår, hvad det vil sige at være ordblind.

Mange forstår det ikke

”Der er rigtig mange, der tror, jeg er blind. Der er nogen, der har svært ved at forstå, hvorfor jeg ikke kan læse på samme niveau som dem, men så må jeg jo bare forklare, hvordan det er, og så kan de fleste godt forstå det. Jeg får tit at vide, at jeg ikke ligner en, der er ordblind, men det er jo ikke noget man kan se,” forklarer Theo.

Han kender flere, der er blevet mobbet og stemplet som uintelligente, fordi de er ordblinde, men det er han heldigvis ikke selv. Dem, der har haft sværest ved at forstå Theos handicap, er de vikarer klassen får, når en lærer er syg.

Vil hjælpe andre

Hans råd til andre, der lider af ordblindhed, er at acceptere det og finde noget andet, man er god til. ”Det kan sammenlignes lidt med, at man ikke kan stå på ski. Der er nogen, der er vildt gode til det, og så er der bare nogen, der slet ikke kan finde ud af det. Det er der ingen grund til at være ked af, man skal bare kæmpe, så skal man nok blive bedre, og alle mennesker er gode til noget,” forklarer Theo. Han har selv fundet sit talent inden for kampsport, hvilket i december-måned betød, at han kom på landsholdet i judo. Han drømmer om, at uddanne sig til specialundervisningslærer en dag, så han kan hjælpe andre ordblinde med deres handicap.

”Jeg ved jo selv, hvordan det er, og det må være en fordel. På den anden side, så bliver det nok ret hårdt, fordi jeg selv

stadig har svært ved at læse, men så må jeg jo bare kæmpe for det. Jeg har jo

allerede kæmpet med det i det meste af mit liv,” siger han.

OPGAVER

I. Par sammen de rigtige ord:

Nr.	Dansk	Nr.	Islandsk
1	(en) klassekammerat		svífa
2	(en) kamp		hafa samband
3	ordblindhed (en)		keppni
4	(en) lektie		eins og
5	(at) svæve		léttir
6	(en) mening		vona
7	ligesom		heimaverkefni
8	(at) begynde		grunnskóli
9	(at) kontakte		landslíð
10	efterhånden		byrja
11	(at) fortælle		bekkjarfélagi
12	(en) lettelse		sem betur fer
13	(en) test		lesblinda
14	(at) huske		merking
15	(at) håbe		ástæða
16	(at) vise		bardaga-íþrótt
17	(at) knokle		smám saman
18	(en) folkeskole		segja frá
19	(at) forstå		próf
20	heldigvis		ennþá/stöðugt
21	(at) acceptere		viðurkenna; samþykkja
22	(en) grund		muna
23	(en) kampsport		skilja
24	(et) landshold		puða
25	stadig		sýna

II. Svar på islandsk:

1. Hvor gammel var Theo da han fandt ud af at han ikke var ligesom sine klassekammerater?

2. Hvordan gik det med at lave lektier? Hvem hjalp ham?

3. Hvem fik arrangeret en test for Theo for at afgøre om han var ordblind? Hvorfor? Hvor gammel var Theo?

4. Hvordan reagerede Theo da han fik at vide at han var ordblind?

5. Hvad drømmer Theo om at lave i fremtiden?

Ekstra spørgsmål: Kender du en dansk (børne)bog med en hovedperson som er meget ordblind? Hvad hedder hovedpersonen og hvad handler bogen om?

III. Oversæt til dansk (OBS: Brug ord fra teksten!)

Theo er 15 ára og hann er lesblindur. Bekkjarfélagarnir byrjuðu að lesa spennandi hryllingssögur og Theo sat og las barnabækur. Hann á einnig í vandræðum með aðra hluti, t.d. að skrifa smáskilaboð. Stundum skilja vinir hans ekki hvað hann hefur skrifað og þá þarf hann að hringja. Ráð Theos til þeirra sem eru lesblindir er að sætta sig við það og finna eitthvað annað sem maður er góður í.

VINDUET (en gyser-historie)

Margaret og hendes brødre Paul og David boede sammen i et lille hus på toppen af bakken lige uden for landsbyen.

En sommernat var det så varmt, at Margaret ikke kunne sove. Hun satte sig op i sengen derinde i mørket og kiggede ud på månen, der bevægede sig hen over himlen. Men pludselig var der noget andet, der fangede hendes opmærksomhed.

Hun så to små gul-grønne lysende pletter bevæge sig mellem træerne i nærheden af kirkegården neden for bakken. Det kunne se ud som et eller andet dyrs øjne. Men hun kunne ikke afgøre, hvad det var for et væsen.

Lidt efter kom det ud fra træerne og bevægede sig op ad bakken mod huset. I nogle minutter tabte hun det af syne. Men så så hun det komme tværs over græsplænen hen imod hendes vindue. Det lignede noget i retning af et menneske, men alligevel ikke.

Margaret var skrækslagen. Hun ville ud af værelset i en fart. Men døren var lige ved siden af hendes vindue. Hun var bange for, at væsenet derude skulle få øje på hende og bryde ind, inden hun kunne nå at undslippe.

Da væsenet vendte sig om og gik den anden vej, fór Margaret hen til døren. Men før hun kunne nå at åbne den, kom det tilbage - og dér lige på den anden side af ruden så hun et

indskrumpet ansigt som en mumies. De gul-grønne øjne skinnede i mørket som en kats. Hun ville skribe, men hun var så skræmt, at hun ikke kunne få en lyd frem.

Væsenet slog ruden i stykker. åbnede vinduet og kravlede ind. Margaret prøvede at flygte, men væsenet fik fat på hende. Det

viklede sine lange knoklede fingre ind i hendes hår, trak hendes hoved bagover og satte tænderne i struben på hende. Margaret skreg. Og så besvimelede hun.

Da hendes brødre hørte det gennemtrængende skrig, fór de hen til hendes værelse. Men da de fik døren låst op, var væsenet flygtet. Margaret lå blødende og bevidstløs på gulvet. Mens Paul forsøgte at standse blodet, jagede David væsenet ned ad bakken mod kirkegården. Men snart tabte han det af syne i mørket.

Politiet mente, at der måtte være tale om en undsluppet sindsyg person, der troede han var en vampyr.

Da Margaret var kommet sig, ville brødrene flytte hende til et sikrere sted, hvor det var sværrere at bryde ind. Men Margaret afslog. Væsenet ville aldrig vende tilbage. Det var hun sikker på. Men for en sikkerheds skyld havde Paul og David efter den tid altid

ladte pistoler liggende på deres værelser.

Måneder efter vågnede Margaret en nat ved en kradsende lyd. Da hun slog øjnene op, så hun det samme indskrumpede ansigt stirre gennem vinduet.

Den nat hørte brødrene hendes skrig i tide. De jagtede væsenet ned ad bakken og David skød det i benet. Men det nåede alligevel at kravle over kirkegårdsmuren, hvorefter det forsvandt i nærheden af en gammel gravhvælving.

Næste dag overværede Margaret og hendes brødre, at graveren åbnede den gamle hvælving. Det var et

skrækkeligt syn - smadrede kister og knogler var spredt ud over gulvet.

Kun én kiste var ikke ødelagt. Da graveren åbnede den, så de væsenet med det indskrumpede ansigt, der havde angrebet Margaret. Kuglen sad i det ene ben.

De gjorde så det eneste, der er at gøre, hvis man vil blive en vampyr kvit. Graveren lagde et vældigt bål til rette uden for hvælvingen, og så overgav de det indskrumpede lig til flammerne. De blev stående og så på, indtil der kun var aske tilbage.

OPGAVER

I. Tekstforståelse

A. Par sammen de rigtige ord:

Nr.	Ord fra teksten	Nr.	Islandsk
1	at undslippe		logi; eldur
2	skrækslagen		grafhvælving
3	at tabe af syne		ná taki á e-m
4	bevidstløs		athygli
5	at afgøre		til vonar og vara
6	en gravhvælving		krafsa
7	at få fat på		komast undan
8	en bakke		skera úr
9	opmærksomhed		brekka
10	en flamme		missa sjónar á
11	for en sikkerheds skyld		óttasleginn
12	at kradse		meðvitundarlaus

B. Próf í Moodle

C. Gruppeopgave (hópverkefni, 4-5 nemendur í hóp)

Nemendur teikna 8-10 myndir sem tengjast innihaldi sögunnar og skrifa eina setninga á íslensku með hverri mynd, þannig að það myndist einhverskonar 'endursögn' á íslensku.

Dæmi:

Í litlu húsi á brekku bjuggu...

II. Grammatik / málfraeði

Finnið sem flest lýsingarorð í textanum. Hvað þýða þessi orð á íslensku?

danska	íslenska	danska	íslenska

Det kan man da ikke

Det kan godt være, at de ikke har flade næser eller overarme som et hævet franskbrød. Men de er seje, stolte og udholdende. Det handler om piger, der bokser, og Vivi fra Frederiksberg er en af dem.

“Det kan man da ikke, hvis man er pige!”. Det var, hvad min mor sagde, da jeg fortalte, at jeg gerne ville starte til boksning siger Vivi og smiler sødt. Jeg har virkelig kæmpet nogle hårde kampe. Mange af mine venner har haft svært ved at forstå, hvad det er, jeg synes er så fedt ved boksetræning.

Selv formanden i vores klub kalder os tøser for “motionisterne”. Det kan godt være lidt dræbende med de gammeldags holdninger, men heldigvis har det ikke svækket lysten

Gloser:

flad	<i>flatur</i>
en næse	<i>nef</i>
sej	<i>seigur</i>
at kæmpe	<i>berjast, slást</i>
en kamp	<i>bardagi, keppni</i>
en (boks)ring	<i>hnefaleikasvið</i>
at have svært ved	<i>eiga erfitt með</i>
en holdning	<i>skoðun</i>
en tøs	<i>en pige</i>
en motionist	<i>einhver sem hreyfir sig af ánægju</i>
at svække (lysten)	<i>minnka (áhugann)</i>
generthed	<i>feimni</i>
at have tæk på	<i>hafa stjórn á</i>
at overskue	<i>hafa yfirsýn yfir</i>
en del	<i>mikið</i>
at brække sig	<i>æla</i>
udmattelse	<i>þreytta, örmögnun</i>
at slække på	<i>slaka á</i>
at foregå	<i>eiga sér stað</i>
at få mod	<i>fá/öðlast kjark</i>
at holde fast	<i>ekki gefast upp</i>
enkel	<i>einfaldur</i>

til at bokse.

I starten havde Vivi svært ved at overvinde sin egen generthed. Det at skulle stå i en sal fyldt med drenge, der havde helt tæk på det hele, var lidt hårdt at overskue. Men der er andre muligheder i den bokseklub, Vivi er meldt ind i.

I vores klub er der speciel pigetræning to gange om ugen. Vores træning er ikke lettere end drengenes, men det, at vi kun er piger i træningslokalet, hjælper meget på begynder-nervøsitetet, siger Vivi.

Ved at brække os

Hun startede til boksning sammen med en veninde efter at have hørt om de specielle tøseftener i klubben.

Jeg kan huske, at vi var ved at brække os af udmattelse efter træning de første par gange. Det er vildt hårdt, og der bliver bestemt ikke slækket på nogle øvelser, bare fordi vi er piger.

Der er også mange, som fejlagtigt tror, at det at gå til boksetræning også betyder at du får nogle på hovedet.

Det er helt forkert. Det meste af træningen foregår altså uden for ringen.

Vivi har nu brugt næsten et år på boksetræningen, og hun er nået dertil, at hun har fået mod på at træne sammen med drengene.

Det har været fedt at vise omverdenen, at jeg er sej og kan udholde vores træning. At jeg har holdt fast i det og har lært teknikken, som ikke er enkel. Boksning er jo ikke bare at slå, siger Vivi stolt.

Min kæreste har accepteret det og fortæller stolt sine kammerater om mig og min træning.

OPGAVER

I. Find de danske ord i teksten som betyder det samme som de islandske ord:

Nr.	Dansk	Islandsk
1		samþykkja
2		upphandleggur
3		tækni
4		höfuð
5		vinkona
6		æfa
7		segja frá
8		erfiður
9		þýða
10		gamaldags
11		vitlaust
12		berjast
13		berja
14		sýna
15		félagi

II A. Merktu við hvort staðhæfingar eru réttar (R) eða rangar (F) samkv. textanum

	R	F
Vivis omgivelser syntes at det var en god ide at starte med boksning.		
Klubbens formand er begejstret for at piger dyrker boksning.		
Vivi havde tjek på det hele (det gik godt), lige fra starten.		
Pigetræning er en lettere form for boksetræning.		
Vivi er blevet bedre til boksning end mange af drengene.		

II B. Svar på islandsk

1. Hvordan reagerede Vivis omgivelser da hun ville starte med boksning?
2. Hvad synes klubbens formand om piger i klubben?
3. Hvad fortæller Vivi om pigetræningen?
4. Hvordan går det med Vivi og hendes sport efter et års træning?

DRØMMEN OM AT KØRE (i Island)

Den største ulykkes-årsag blandt unge islændinge i dag er sikkert dårlig kørsel. Derfor er det vigtigt, at de får god undervisning, især fordi man på Island kan tage kørekort et år tidligere end andre steder i Norden. Derfor er den 17 års fødselsdag en af de største i unge islændinges liv.

Når man er fyldt 16 år, har man lov til at få træningskørsel, dvs. at man kan øve sig i at køre sammen med en voksen.

Forinden er man dog nødt til at gå på et kursus i en køreskole og tage timer hos en kørelærer. Når man så endelig bliver 17 år, har man sikkert fået øvelse nok og kan gå op til køreprøven.

På Island består køreprøven af to dele. Den ene del er skriftlig, det er en afkrydsningsopgave, hvor man kun har lov til at have syv fejl. Hvis man har flere, er man nødt til at gå op til prøven igen. Det er især til den skriftlige prøve at folk dumper.

En uge efter at man har bestået den skriftlige del, har man lov til at tage

den anden del af prøven, den praktiske del.

Først må man svare på nogle mundtlige spørgsmål. De handler f.eks. om bilens motor, instrumentbrættet eller hvordan man skifter dæk. Derefter skal man køre en tur rundt i byen. Man skal køre perfekt, hvilket medfører at mange bliver meget nervøse.

Bagefter får man at vide, om man har bestået prøven. Det gør de fleste, men der er også nogle, som dumper og er nødt til at gå op til prøven igen.

Det er et stort øjeblik, når man senere på dagen, i de fleste tilfælde på sin fødselsdag, går hen på politistationen og henter sit rosa-farvede kørekort. Så kan man køre hjem!

Fakta om kørekortet i Island:

En køretime hos en kørelærer koster ca. _____ ISK

Det koster ca. _____ ISK at tage kørekortet på Island, hvis man ikke

OPGAVER

I. Ordforråd

A. Hvad betyder de understregede ord i teksten på islandsk?

B. På dansk hedder det:

bilpróf
umferð
ökuréttindi/ökuskirteini
ökuskóli
ökukennari
skriflegt próf
krossapróf
að standast prófið
að falla á ökuþrófinu

C. Forklar på dansk:

Træningskørsel er ...

II. Ordbog-opgave:

Find ord i din ordbog som har med biler/kørsel/trafik at gøre.

trafik				

III. Skriftlig opgave:

Du har lige fået kørekort og du har fået lov til at låne din fars bil. Fortæl om din første køretur. Skriv ca. 50-70 ord på dansk.

En indvandrer i Danmark

Hülya Aydin, 17 år, bor i Århus og er elev i 2. g. på Langkær Gymnasium. Hun er en ambitiøs skoleelev og stræber efter at få meget gode karakterer. – Det kan gøre mig rigtig glad at få høje karakterer.

- For tiden spekulerer jeg en del på, hvad jeg vil være. Jeg tror, at enten skal jeg være engelsklærer eller læse psykologi. Siden jeg var helt lille, har jeg været interesseret i det engelske sprog, i engelsk musik og film, men psykologi lyder også spændende – uden at jeg ved så meget om det.

Hülya bor i en lejlighed sammen med sine forældre og sin lillebror. –

Hvordan mit eget værelse ser ud afhænger af mig. Jeg hjælper min mor med at rydde op og gøre rent, når jeg har tid, men for det meste laver jeg lektier, så det er ikke ret tit jeg hjælper til.

Tre gange om ugen står Hülya i en kiosk for at tjene penge. Hun tjener omkring 1.500 kr. om måneden og bruger de fleste penge på tøj, bøger og cd'er. – Ved siden af de penge, jeg tjener her, får jeg penge af mine forældre, hvis jeg har brug for det, f.eks. til en studietur. Når hun skal hygge sig sammen med veninderne, kan de godt lide at gå rundt i Århus og kigge på tøj og sko, eller de går ind på en café og får lidt at spise. –

Diskoteker kommer jeg ikke på, det er mine forældre ikke så glade for, men skolefester er jeg med til. Indimellem går jeg også i biografen, men det er

ikke så tit. Jeg drikker overhovedet ikke alkohol, jeg bryder mig ikke om det. Mine forældre ville heller ikke være ret glade for det, siger Hülya.

Hun er interesseret i

politik. – Jeg synes, det er vigtigt, at danskerne hører på os, i stedet for at hver gang, det går dårligt, bare at skælde ud på udlændinge, mener Hülya.

Vi bliver jo nærmest betragtet som skidt, og hver gang, der er valg, bliver de fleste danskere af en eller anden grund irriteret over vores tilstedeværelse.

Hülya og hendes familie er muslimer, men hun mener ikke selv, hun er en "virkelig religiøs" pige. – Jeg holder f.eks. ikke alle reglerne. Mine forældre har opdraget mig til, at jeg skal tage det bedste fra den danske og fra den tyrkiske kultur og så prøve at leve med det.

Udenlandske unge har det faktisk meget svært, da de lever under pres fra begge kulturer. Men islam og kulturen, jeg er opvokset med, er den bedste gave, jeg kan give mine børn. Rødderne må ikke glemmes.

OPGAVER

I. Tekstforståelse

A. Par sammen de rigtige ord:

Nr.	Ord fra teksten	Nr.	Islandsk
1	svært		sálfræði
2	at rydde op		menning
3	at være interesseret i		ástæða
4	en indvandrer		að skamma
5	at hygge sig		metnaðarfullur
6	en kiosk		að hafa það notalegt
7	en grund		innflytjandi
8	en lejlighed		trúaður
9	psykologi		að taka til
10	karakterer		íbúð
11	en udlænding		sjoppa
12	religiøs		einkunn (fl.t.)
13	en kultur		hafa áhuga á
14	at skælde ud		útlendingur
15	ambitiøs		erfiður (hv.k.)

B. Brug ordene fra opgave A til at lave sætningerne færdige (NB. þú gætir þurft að beygja orðin):

Der bor mange _____ fra Tyrkiet i Danmark. En af dem er Hülya Aydin. Hülya er en _____ pige. Hun vil få gode _____ i skolen.

Hun bor med sin familie i _____ i byen.

Hülya Aydin arbejder i _____ og hjælper sin mor med _____ derhjemme.

I weekenderne vil hun gerne _____ med sine veninder.

Hülya Aydin kan ikke lide at danskerne _____ (nútið) på udlændinge.

Hun siger at mange udenlandske unge har det _____ fordi de lever i to forskellige _____.

Men Hülya er glad for sin opdragelse.

C. Skriv følgende sætninger færdige på dansk:

Efter gymnasiet vil Hülya

Hülya er ambitiøs og vil

I sin fritid

Hülya synes at danskerne

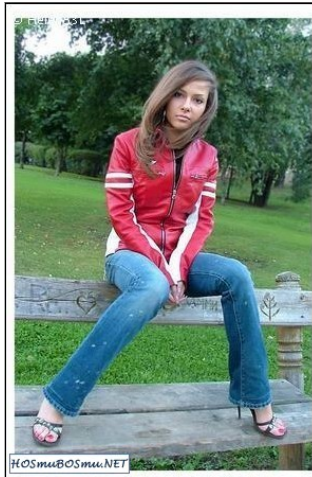
Hülya er glad for sin opdragelse fordi

Når hun får børn vil hun

Ung på en lille færøsk ø: Svært at finde en kæreste

Mange færøske teenagere bor på mindre øer eller bygder så små, at

danske unge vil korse sig. Vi har besøgt Nolsoy, der ligger 20 minutters sejlads fra hovedstaden Torshavn.

Som i Danmark - og dog så forskelligt. Sådan former livet sig for Anja Jacobsen på 16 år og Jeanne Poulsen

på 15. De bor på en ø med kun én landsby, 250 sjæle og en skole med 30 elever fra 1. til 9. klasse.

I samfund så små som Nolsoys kender alle hinanden, endog meget godt. Hele barndommen legede Anja og Jeanne trygt og frit i de snævre gader og på havnen på den helt bilfrie ø.

- Jeg tror Nolsoy er det bedste sted at bo, siger Jeanne og lader Anja fuldende sætningen: - For børn, men ikke for unge. I 8. klasse begyndte det at blive nok.

- Man kan ikke lave noget, uden at alle ved det - det bliver man træt af, supplerer Jeanne.

Derfor glæder de to piger sig over, at de dette skoleår skal til Torshavn for at tage 10. klasse. De glæder sig også af en anden grund:

- Kærester? Det er der ikke så meget af her, svarer Jeanne, og Anja tilføjer: - Jeg er næsten i familie med alle drengene på Nolsoy!

Selv når de færøske teenagere forlader deres ø eller bygde, slipper de sjældent

familien. De bor typisk hos en kusine eller faster, mens de går i skole i Torshavn. Det regner Anja også med, at hun skal, mens Jeanne sammen med sin storesøster jagter en lejlighed.

- Det er svært, fordi så mange unge prøver at få en lejlighed, mens de uddanner sig i Torshavn, Færøernes største by med omkring 17.000 indbyggere.

Nolsoys unge besøger ikke så ofte hinanden, de slentrer hellere omkring på havnen. De ser meget fjernsyn, mest udenlandske kanaler som for eksempel MTV, dansk TV3 og Sky One. Færøsk TV sender ikke så meget og slet ikke hele mandagen.

"Teldustovan er stangd i sommerferien" meddeler skiltet ved skolens indgang, og pigerne ærgres sig højlydt. Hver fredag plejer de ellers at benytte skolens 4 computere til en tur i cyberspace.

- Vi mødes ved 8-tiden, og nogle gange chatter vi indtil klokken fem om morgenen. Vi er med på et internationalt net, "www.junction.net", men vi chatter mest på færøsk.

Nolsoys unge fester ikke med hinanden. De tager til Torshavn, hvor de også ser de samme nye film som danske unge. Men de har ikke mulighed for at gøre det hver weekend. Alene de 60 kroner til færgebilletten til Torshavn sætter en grænse for, hvor ofte de har råd. Hele sommeren kredsede pigernes tanker om den nye fremtid i Torshavn, om en hverdag uden alles blikke hvilende på sig. Tanker om et voksenliv ligger længere ude i fremtiden.

OPGAVER

I. Merktu við hvort staðhæfingar eru réttar (ja) eða rangar (nej) samkv. textanum.

Anja og Jeanne synes at det var godt at være barn i Nolsoy.

	ja	nej
fordi der var ingen biler i Nolsoy		
fordi de boede i en lille landsby		

Anja og Jeanne synes ikke at det er godt at være teenager i Nolsoy

	ja	nej
fordi Nolsoy ligger på en ø		
fordi de har været kæreste med næsten alle drenge i Nolsoy		

Hvad laver teenagere i Nolsoy?

	ja	nej
de besøger hinanden		
de ser tv		
de går ned til havnen		
de går i biografen i Nolsoy		
de tager færgen til Torshavn		
de 'chatter' på computere		
de holder fede fester		

Teksten på færøsk på skiltet ved skolens indgang betyder

	ja	nej
at ferien er forbi		
at skolen bliver brugt for turister		
at computerlokalet er lukket		

Jeanne og Anja

	ja	nej
tager alle weekender til Torshavn		
er kede af at det koster så meget at tage færgen til Torshavn		

Jeanne og Anja

	ja	nej
er glade for at gå i 10. klasse efter sommerferien		
glæder sig til at gå på gymnasiet efter sommerferien		

Jeanne og Anja regner med

	ja	nej
at bo hos sin familie i Torshavn		
at leje en lejlighed i Torshavn		

efter sommerferien.

II. Svar på islandsk.

a. Teksten om Jeanne og Anja er ikke '*aktuel*', ikke af 'nyere dato'. Hvordan ved vi det? Find oplysninger i teksten.

b. Prøv at finde ud af om der er færøsk tv om mandagen. Hvor (på internettet) fandt du (I) oplysninger om det?

III. Hvad ved du (I) om Færøerne?

spørgsmål	svar på islandsk
Hvor mange mennesker bor på Færøerne?	
Hvor mange af de 18 øer er ikke beboet?	
Hvem er Torshavn opkaldt efter?	
Hvor mange mennesker bor i Torshavn i dag?	
Hvad er de fleste huse i Torshavn bygget af?	
Hvorfor er det dyrt at bygge huse på Færøerne?	
Hvor mange tunneler er der på Færøerne?	
Hvad er Færøernes hovederhverv?	

Unge i Grønland føler sig isolerede

Det er dødkedeligt at komme tilbage til Grønland og til Nuuk. De kan ikke bare smutte i biografen eller tage ind til San Francisco og se på mærkelige mennesker.

Knud på 17 år synes ikke, unge i Grønland har ret mange muligheder.

- Før jeg tog til USA, syntes jeg, det var OK at bo her i Grønland. Efter at jeg er kommet tilbage, kan jeg virkelig se forskellen.

Knud går i første gymnasieklasse. Han er lige kommet hjem fra et års udvekslingsophold i Californien.

Selv om der er sket utroligt meget i Grønland de seneste år, er der stadig lang vej. Vi må meget mere ud og lære sprog. Ud og gøre opmærksom på os selv og på Grønland. Jeg holdt omkring 8-10 foredrag om Grønland i USA og viste video. De vidste jo stort set intet om Grønland. Det kunne jeg så rette op på.

Det var rigtig godt at opleve.

Knud er et af de mange 'blandingsbørn' i Grønland, med danske og grønlandske forældre. Men han har ikke lidt af den meget omtalte identitetskrise. Føler sig 100 procent grønlænder og lever fint med det. Taler nu flydende grønlandsk, dansk og engelsk, og er dermed et eksempel på den nye generation, som Grønland satser sin fremtid på. Den del, der er bevidst om, at der findes en verden udenfor Grønland.

- Unge i Grønland burde rejse meget mere ud. De får mere selvtillid. I hans klasse er der 22 elever, halvdelen kommer fra Nuuk og resten fra andre byer i Grønland. Al undervisning foregår på dansk, og lektierne kommer i første række.

- Lærerne fortalte os allerede den første dag, at vi skal hænge i. Fravær i mere end 20 procent af undervisningstiden giver en advarsel. Næste gang er det ud af skolen.

Knud har det fint nok med, at der kun bliver undervist på dansk - naturligvis undtagen i faget grønlandsk.

-Alle skal jo lære dansk i folkeskolen, og det er trods alt lettere for en grønlænder at tale dansk end for en dansker at tale grønlandsk. Og vi er jo et grønlandsk-dansk land.

Knud læser ikke grønlandsk litteratur. Den er alt for kedelig og gammeldags. Der findes ikke rigtigt nogen nutidige skønlitterære grønlandske forfattere.

- Det er som regel gamle kajak-historier, der foregår for 100 år siden.

Ordene er også alt for lange, og så bliver

der brugt gamle, grønlandske ord, som jeg ikke engang kender.
- Nej, jeg tror ikke, jeg bliver gammel i Grønland. De gamle har heller ikke noget

at lave. De sidder bare på aldersdomshjemmet, til de dør. Der sker for lidt her oppe.

OPGAVER

I. Tekstforståelse

A. Svar på islandsk

1. Hvorfor syntes Knud at det var dødkedeligt i Grønland efter at han havde været et år i USA?

2. Hvorfor synes han at grønlandske unge skulle rejse mere ud?

3. Hvordan er det med fraværet i det grønlandske gymnasium Knud går i?

4. Hvad synes Knud om at undervisningen foregår på dansk?

5. Hvad synes Knud om den grønlandske litteratur?

B. Find ord i teksten som du forbinder med 'Grønland'.

en grønlander		

III. Ordleg

Find ca. 10 ord som har noget med Grønland at gøre. De kan enten stå lodret eller vandret.

K	Y	G	S	N	E	S	C	O	O	T	E	R	G	F	N	E	E	K	T
A	A	P	E	E	M	H	K	Ø	Æ	A	O	M	U	O	Æ	G	U	M	U
J	O	N	B	H	E	L	I	K	O	P	T	E	R	T	U	R	E	J	P
A	Å	E	O	U	G	E	H	J	B	E	K	E	H	A	T	E	K	U	I
K	K	M	H	N	B	K	M	G	A	O	U	B	V	B	N	N	T	F	L
T	G	I	N	D	L	A	N	D	S	I	S	S	A	V	B	S	S	V	A
U	Æ	S	V	E	Å	N	E	V	T	Å	J	N	L	E	B	D	Æ	Å	K
R	F	B	A	S	F	V	G	L	E	T	S	J	E	R	E	Y	L	S	K
E	S	J	H	L	G	A	E	T	Æ	Æ	A	M	L	K	O	R	R	L	E
Ø	O	E	G	Æ	E	S	M	O	S	K	U	S	S	A	F	A	R	I	R
F	V	R	H	D	E	S	F	T	U	Y	S	F	M	N	Y	T	S	N	Ø
E	A	G	V	E	W	M	I	D	T	N	A	T	S	S	O	L	K	U	E
V	U	E	S	H	T	Y	K	G	E	U	N	S	T	Ø	Y	U	U	I	Y
A	N	O	R	D	L	Y	S	E	T	N	Y	N	M	Y	N	E	F	T	U

IV. Hvad ved (I) du om Grønland?

spørgsmål	svar på islandsk
Hvor stor er Grønland i km ² ?	
Hvor mange mennesker bor i Grønland?	
Hvad er Grønlands hovederhverv?	
Hvilken valuta er gangbar i Grønland?	
Hvor mange mennesker bor i hovedstaden Nuuk?	
Hvor mange grønlandere bor der i Danmark?	
Hvor længe har Grønland haft hjemmestyre?	
Det højeste punkt i Grønland er Gunnbjørns Fjeld. Hvor højt rager bjerget op?	

V. Skriftlig opgave

Forestil dig at du skal lave en opgave om Grønland. Lav et interview med Knud:

Hvad
Hvem
Hvor
Hvor længe
Hvornår
Hvorfor
Hvordan
Hvilken / Hvilket / Hvilke

En shaman i færd med at forvandle sig til en sneugle i Lisa Kreutzmanns sirligt fine, inuit-inspirerede maleri.